

Amateurtuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht

secretaris@depioniers.nl

www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

In dit nummer

Van het bestuur 2

Natuur en dementie,
ontmoeting met de burens 3

Buurman weet beter 4

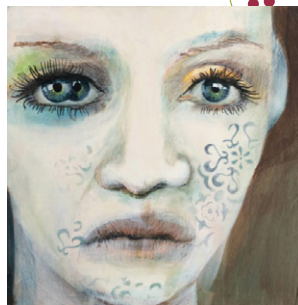
Sloten 4

Interview met bestuurslid
Frans Anken 5

Tip van de maand 5

Uit de oude doos 6

Zomer en winterbijen 7

Van de redactie

Van oudsher zijn de Pioniers vrije vogels. Lees het stukje 'Uit de oude doos' maar eens. Vrije vogels houden niet van regels.

We staan dan ook bekend als een tuinenpark waar veel kan en mag. Maar goed, iedereen zal begrijpen dat er toch regels nodig zijn als je met elkaar samenleeft en een stuk grond deelt. Regels, orde, reglementen.

Om er iets tegenover te zetten is er de kunst. Kunst tart de regels, zelfs de regels van de natuur!

Heb je het gezien als je over het voorplein loopt of fietst? Vanuit het verenigingsgebouw word je gadegeslagen door 'Het volwassen geworden lelijke eendje'. De kantine heeft een nieuw allure. Kunst op de tuin.

Op het zomerfeest hebben we de expositie geopend van Gea van Eck. Ze maakt beelden van wol gecombineerd met een milieuvriendelijke acrylhars. Deze warme droge zomer heeft Gea buiten in haar tuin aan een groot beeld gewerkt. Haar zoontjes speelden in de sloten en de struiken. Zij maakte kunst. Volgens Gea is dit beeld een synergie van verschillende onderdelen uit de

natuur. Gea vertelt lachend dat het nog niet zo gemakkelijk was om de afzonderlijke delen samen te voegen en het beeld dan ook nog stevig te laten staan. "Het lijkt onze vereniging wel," zegt Evelien met een lach, "Allemaal verschillende delen, waarbij het ook nog niet zo gemakkelijk is om ze samen te voegen en stevig te laten staan als vereniging."

In deze nieuwsbrief lees je over de Algemene leden vergadering en een interview met nieuw bestuurslid Frans Anken. Er is aandacht voor de bijen, de slootkanten en de heggen. Rian groef in de geschiedenis van de Pioniers. Verder een oproep voor een bijzondere ontmoeting met de burens met dementie van de Voorveldse hof.

Evelien Pullens

MEER INFORMATIE OVER GEA VAN ECK OP
WWW.TEKENTAENT.NL

KOM JE OOK?

Agenda

20 oktober Piotiptour-
RuilenMaar 13:00 uur

20 oktober 14:15 - 15:30 uur
feestelijke ALV met Borrel

20 & 21 oktober Takkenweek-
eind

28 oktober Ontmoeting met
de burens, natuur en dementie

Iedere vrijdag verenigings-
gebouw open van
14.00-16.00 uur

Meer info op pagina 7

Van het bestuur

We kunnen terugkijken op een prachtige zomer. Het leek wel of ons tuinenpark verplaatst was naar Zuid-Frankrijk. Heerlijk genieten dus op de tuin. En voor vele tuinders een goede oogst want slakken houden niet zo van zon en droogte.

Maar het was soms zo droog dat het bestuur de tijdsklok voor de elektriciteitsvoorziening verzet heeft van 20.00 naar 22.00 uur zodat 's avond laat de tuin nog gespreid kon worden zonder al teveel verdamping.

Algemene leden vergadering

Naast het mooie tuinseizoen valt er nog meer positiefs te melden. Na een lange voorbereidingsperiode is in september tijdens een buitengewone algemene ledenvergadering het nieuwe huishoudelijk reglement vastgesteld. Het nieuwe huishoudelijk reglement is daarmee weer in overeenstemming met de nieuwe statuten. Bovendien is het huishoudelijk reglement aangepast aan de nieuwste ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het recreatief medegebruik van ons tuinenpark. Ook is er in het huishoudelijk reglement aandacht voor de asbestproblematiek. Het nieuwe huishoudelijk reglement is te raadplegen op onze website www.depioniers.nl.

Moet asbest wel of niet verwijderd worden? Deze vraag is niet één twee drie te beantwoorden. Dat hangt af van het soort en de staat van het asbest. Asbestdaken zijn vanaf 2024 wettelijk verboden en moeten daarom in ieder geval gesaneerd worden. Binnenkort zal onze bouwcommissie daarom een

asbestinventarisatie uitvoeren. Daarna kan bekeken worden of het asbest verwijderd dient te worden. Indien dit het geval is, wil het bestuur in samenwerking met de Gemeente Utrecht een collectieve asbestverwijderingsactie opstarten om op die manier de kosten laag te houden.

Tijdens de buitengewone algemene leden vergadering werd ook een nieuw bestuurslid benoemd, Frans Anken van tuin 105. Frans gaat zich onder andere bezighouden met de schouw. Het bestuur is erg blij met deze versterking.

Parkeren en voorplein

Het parkeren houdt de gemoederen ook nog steeds bezig. Inmiddels heeft het bestuur een gesprek gehad met de wijkwethouder over de toegankelijkheid van ons tuinenpark voor met name oudere en mindervalide leden. Wij hebben goede hoop dat er op korte termijn een bevredigende oplossing komt.

Ten slotte zijn de werkgroep voorplein en het bestuur nog steeds in gesprek met de Gemeente Utrecht over de herinrichting van ons voorplein. Het is een kwestie van lange adem maar de ontknoping is hopelijk nabij en het voorplein kan aan het einde van dit tuinseizoen op de schop.

Maar wij hopen natuurlijk dat het einde van het tuinseizoen nog lang op zich laat wachten en dat we ons nog even in Zuid-Frankrijk kunnen wanen en genieten van een lange nazomer.

*namens het hele bestuur,
Rian Kraan*

Nieuwe leden

Regina Havinga

tuin 76 (oktober 2017)

Wiebe Vijge en Irina

tuin 122 (oktober 2017)

Jorg en Nienke Foolen

tuin 114 (feb 2018)

Bert Mertens en Mieke Vulkers

tuin 14 (juni 2018)

Mieke Kapteijn en

Jasper van Vught

tuin 30 (juli 2018)

Josefien Bergman en

Sjoerd Keijser

tuin 70 (aug 2018)

Afgelopen jaar zijn overleden:

Gert Jan van Boggelen - tuin 70

Ton Pot - tuin 29

Henk Prijs - tuin 33

Dementie en natuur ontmoeting met de buren

Wisten jullie dat je bij de Voorveldse hof, op de hoek van het Veemarkt terrein, een heel mooi Grand Café hebt waar iedereen welkom is voor een kop koffie of een lunch?

En wisten jullie dat Sophie Elzinga (tuin 37) heeft geholpen om de groenbakken aan te leggen van de Voorveldse hof? En wisten jullie dat veel bewoners van de Voorveldse hof dol zijn op de natuur, ze hadden vroeger zelf een tuin, wandelden veel of hadden mooie bloembakken. Ze kunnen er nog steeds over vertellen en volop van genieten.

Samen met Andrea Lehr maakte ik kennis met de afdeling Welzijn van de Voorveldse hof, een woon-zorgcentrum voor mensen met dementie. Ons tuinenpark is een dankbaar wandel-

gebied voor bewoners met hun familie; de brug over en je bent in een heel andere wereld. "Laatst vertelde een bewoonster enthousiast dat ze een appeltje van de grond geraapt had. Lekker voor in de appelmoes," vertelt welzijnsmedewerkster Monique. Ons tuinenpark functioneert als fijn wandelgebied voor deze buren. Goed om te horen, want de gemeente eist dat we een openbaar park zijn. Deze parkfunctie voor de buurt garandeert ons voortbestaan. "Dat kleine hondje van jullie is ook zo leuk!" vult Monique enthousiast aan. "Onze bewoners zijn er dol op."

Oproep

We hebben bewoners met dementie van de Voorveldse Hof op zondagmiddag 28 oktober uitgenodigd voor een ontmoeting in onze tuin om onze natuur te ruiken, proeven, voelen en bekijken. We noemen het een natuurbeleving. Een kleine wandeling, stilstaan op een paar plekken, iets vertellen, een kopje koffie. Om te assisteren met rolstoelen duwen, planten aanwijzen, appeltjes oprapen en lavendel laten ruiken, roepen we vrijwilligers op. Wie doet mee? Zondag 28 oktober om 14.00 uur. Mensen die oogst over hebben: leuk om mee te geven aan onze gasten! Opgeven via info@evelienpullens.nl of tel. 06 16 92 00 19.

Mensen met dementie kunnen soms hele mooie dingen vertellen

In de film 'The garden of life' is een man met dementie de hele dag in zijn tuin. "De planten hoeven niet zo mooi te zijn," zegt de hoofdpersoon. "Je mag blij zijn dat ze er zijn en hun best doen zo mooi mogelijk voor de dag te komen. Ze hebben ruimte nodig om te groeien. Het zijn net mensen."

Mijn moeder met dementie kijkt ook altijd naar de bomen en de natuur. "Het ligt hier nog braak," zegt ze als ze uit

het raam kijkt naar de berg zand in de tuin van haar nieuwe verpleeghuis. "Net als wij. Maar daar achter staan de bomen. Die reiken en groeien hoog tot ze in de hemel zijn. Dat proberen wij ook."

Ik kijk naar de stoepjes bij de nieuwe kamers van mijn moeder en haar medebewoners. "Ik denk dat hier straks hekjes komen, dan heb je echt je eigen terras," zeg ik. "Nee hoor," antwoordt

mijn moeder. "Waarom moet daar een hekje tussen. De bomen staan toch ook allemaal bij elkaar. Dat wil ik ook."

UIT EEN BLOG OVER DEMENTIE VAN EVELIEN PULLENS. MEER LEZEN OP WWW.4DEMENTIE.NL

[Bekijk hier de trailer](#) van de film 'The garden of life' over dementie en een tuin.

Buurman weet alles

Beste Buurman

Ik zag dat u ook op de Algemene ledenvergadering was. Ik schrok wel van een paar van die huishouden regels. Ik weet niet precies hoe dat heet. Wist u dat de heggen niet hoger mochten zijn dan 70 centimeter. Gelukkig groeit mijn heg niet zo goed, anders was hij vast veel te hoog geweest. Want ik vind het niet zo leuk als mensen in mijn tuin kunnen kijken. De tuin is toch van mezelf, vind u niet?

Buurvrouw

Hallo buurvrouw

Ik ben blij dat ik nog een beetje bij u in de tuin kan kijken, want u bent een aardige buurvrouw. Maar weet u, die regels zijn er niet voor niets. We zijn een openbaar park, een wandelgebied. Dat is onze functie in de stad. De wandelaars komen om planten te bekijken, niet alleen maar heggen. Heeft u trouwens ook van die andere regel uit het Huishoudelijk reglement gehoord? De slootkanten en de sloot moeten ook door onszelf onderhouden worden. Als ik zo naar uw slootkant kijk.....

Ik wil best helpen, buurvrouw.

Buurman

Beste buurman

O jee. De sloot hier achter staat vol met waterplanten. Hoe krijg ik die er uit? De slootkant kan ik wel wat bijknippen, maar er groeit ook een klein boompje. Ik snap niet hoe dat boompje er gekomen is.

Buurvrouw

Hallo buurvrouw

U kunt met verschillende gereedschappen werken om de bodem van uw sloot schoon te maken, bijvoorbeeld met een kantzeis, krooshaak, hark of haakse riek. De begroeiing op het talud kunt u wegmaaien met een zeis, bosmaaier of trimmer. Let wel dat het maaisel niet in het water blijft liggen.

Dat boompje moet er uit, want het houten beschutsel langs de sloot zal anders kapot gaan door de wortels. De gemeente heeft een paar jaar geleden de sloten schoongemaakt en de randen vernieuwd. Het is onze taak om onze sloten nu ook te onderhouden.

Buurman

Dank u wel buurman

Het is natuurlijk belangrijk dat het water in de sloot blijft stromen. Dat begrijp ik. Fijn dat u me wil helpen, want al dat ingewikkelde gereedschap heb ik niet zelf. Tot zaterdag.

Buurvrouw

Sloten

Sloten zijn belangrijk voor het waterbeheer in het rivierengebied. Ze zorgen voor een goede aan- en afvoer van water. Daarom moeten ze de juiste diepte hebben en mag er niet teveel begroeiing in staan. En kan de waterstand op het juiste peil gehouden en wordt het gebied niet te nat of te droog.

Het waterschap zorgt voor het onderhoud van de A-watgangen (weteringen en de grotere sloten). Kleinere sloten (de zogenaamde B-watgangen of 'schouwsloten') moeten worden onderhouden door eigenaren van percelen die aan deze sloten grenzen.

Mooiste moment op de tuin

's morgens vroeg om 7 of 8 uur als het nog vochtig is, vogels vliegen op, het is stil.

Lievelingsplant

Frans glimt van trots als hij de jonge kweeperenboom laat zien die hij geplant heeft voor zijn kleindochter Lotte.

Interview met Frans Anken, tuin 105

We hebben afgesproken op zondag namiddag. Frans wil eerst even een kijkje nemen in mijn tuin. Nieuwsgierig en opmerkzaam kijkt hij rond. Een snelle blik naar de slootkant. Gelukkig heb ik net wat schoongemaakt bij de waterkant.

Vers uit de tuin

"Die boom wordt wel groot." Frans heeft het over de eikenboom bij de sloot. Ik heb er zelf ook al over zitten denken om hem te snoeien. We vragen ons af of hij op de lijst staat van bomen die gespaard moeten worden op een ons tuinenpark. Dat zoeken we op! Frans doet een spontane snelle schouw in mijn tuin. Ik hoef hem niet meer te vragen wat zijn taak is in het bestuur...

Vervolgens lopen we over de Rozenlaan naar zijn tuin, een stukje verder. Die ziet er heel anders uit dan de mijne. Geen bomen, een beetje kaal. Hij heeft een jaar lang hard gewerkt om de wildernis,

"Ik wil graag eten uit mijn tuin.

Koken is een grote hobby."

die hij bij de aankoop aantrof, op orde te brengen. "Mijn tuin heeft veel licht nodig." Frans maakt een breed armgebaar om de groenbedden aan te wijzen met beregelde paden ertussen. "Ik wil graag eten uit mijn tuin. Koken is een grote hobby. Daarom heb ik een moes-tuin." Frans vertelt dat hij na een leven als manager in de zorg een professionele koksopleiding heeft gevolgd. "Hier heb ik sla, wortels, asperges. Gele frambozen, Japanse wijnbes. Mijn vrouw tuiniert niet, maar ze plukt graag bloemen." Hij laat me een struik zien aan de

overkant. "Deze struik is heel bijzonder. Dit is Yacon, een plant uit de Andes. Hij schijnt witte en paarse wortels te krijgen. De witte kan je eten. De paarse bewaar je in de turf voor volgend jaar. Ik heb hem via www.versuitdetuin.nl. Geweldige website." Frans is een gezellige prater. Ik kan nog wel een uur naast hem zitten voor verhalen en informatie.

Minimaatschappij

"De tuin is de maatschappij in het klein. Het is eigenlijk heel grappig." Frans vond dat hij wel wat kon gaan doen binnen het bestuur. Je moet iets bijdragen voor zo'n gemeenschap. Hij zal John en Henk gaan versterken, die zich al jaren bezig houden met handhaving, de schouw. Vroeger hadden we de 'rode kaart'. Tegenwoordig gaat de schoouwcommissie in gesprek

met eigenaars van verwaarloosde tuinen. "Het is in de eerste instantie belangrijk hoe de vereniging zichzelf ziet," zegt Frans. "Wat voor tuinenpark is de Pioniers? Wat vinden we van belang? Wat voor soort vereniging willen we zijn? Een tuinenpark waar veel mogelijk is, maar toch moeten er regels zijn." Frans wil zeker geen politieagent zijn. Hij is er van overtuigd dat je met redelijk praten veel kan bereiken. "Mensen moeten begrijpen waarom de regels er zijn. De laatste jaren is er niet goed gehandhaafd. Daardoor is er echt werk aan de winkel." Intussen wandelen we naar het voorplein, waar de prachtige grote barbecue van Frans opgestookt moet worden voor het zomerfeest 'Eten op het plein'.

Evelien Pullens

Tip van de maand

www.versuitdetuin.nl is een leuke website waar je kunt ruilen met andere tuinders. Zie hier de advertentie van nieuw bestuurslid Frans Anken op Vers uit de tuin.

Goed leven varkensvlees

Prijs: 10 euro per kg/ 5 kg pakketten

Omschrijving: Absoluut goed leven varkensvlees. Keurig verpakt in 5 kg pakketten, kleine porties, gestickerd en geseald. Gevarieerde samenstelling. Deze vier Bonte Bentheimers zijn in omgeving Zwolle liefdevol door bevriende hobbyboer opgekweekt. Goed voer gehad. Smaak is uitstekend.

Foto's beschikbaar, waarbij ze heerlijk in hun modderpoel de warme dagen lagen. Ik maak worsten, vandaar een heel varken in mijn vriezer. Deze ruime voorraad deel ik graag.

Uit de oude doos

Volkstuinen van de Volksbond tegen drankmisbruik

Toen de 'wilde volkstuinders' hun plek aan de Blauwkapelseweg in 1930 moesten verlaten vanwege woningbouw, namen velen van hen, inclusief Jan Hellevoort, de latere oprichter van De Pioniers, een tuin bij de Volksbond tegen het drankmisbruik.

Gezinnen hadden vaak financiële problemen door het drankgebruik van de vader. De Volksbond wilde door opvoeding en ontwikkeling van het volk drankmisbruik bestrijden onder andere door het ter beschikking stellen van volkstuinen. Als vader immers in de tuin werkte, kon hij niet in de kroeg zijn weekloon opdruken!

De tuinen van de Volksbond lagen aan het eind van de Blauwkapelseweg. De beheerderswoning stond op de plek van de huidige rotonde tussen de Blauwkapelseweg en de Eykmanlaan. Volgens Jan Hellevoort was het een aardig aangelegd tuincomplex met sintelpaden, maar van het onderhoud kwam niets terecht. Er was een bezoldigde beheerder die echter alleen maar de tuinhuur inde.

Zijn handen uit zijn mouwen steken, deed hij alleen om de hoge winst van tuinbenodigdheden, die hij aan de huurders verkocht, in zijn zak te steken. Kortom de tuinders waren ontevreden. Zij gingen in gesprek met het bestuur

"De Volksbond wilde door opvoeding en ontwikkeling van het volk drankmisbruik bestrijden"

van de Volksbond maar tot verbetering leidde dat niet. Er is nog geprobeerd om op het complex van de Volksbond een vereniging van volkstuinders op te richten met als doel het onderhoud van het complex en het toezicht in eigen hand te nemen, maar dit ging niet door

vanwege de halsstarrige houding van het bestuur van de Volksbond.

Een aantal tuinders nam daarom het besluit om, in samenwerking met het nog niet zolang bestaande Algemeen Verbond van Volkstuinverenigingen in Nederland (AVVN), een volkstuinvereniging op te richten met een eigen complex. Dit leidde in 1935 tot oprichting van ATV De Pioniers met een eigen complex aan de Ezelsdijk, slechts 50 meter verwijderd van het complex van de Volksbond.

Rian Kraan

[IN DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF MEER OVER HET EERSTE COMPLEX VAN ATV DE PIONIEREN AAN DE EZELSDIJK.](#)

Foto onder: De situatie uit 1932 is tegenwoordig onherkenbaar door de bouw van Tuindorp Oost en de aanleg van de Kardinaal de Jongweg. Deze foto uit 1962 biedt, om een beeld te vormen, meer houvast. Op de foto de aanleg van de rotonde tussen Blauwkapelseweg en Eykmanlaan. Geheel rechts het (niet meer in gebruik zijnde) tolhuis dat nog niet was afgebroken. Het tolhuis stond tegenover het laatste huis van de Blauwkapelseweg waar nu rijschool Veronica is gevestigd. De huizen aan de Eykmanlaan waren nog niet gebouwd.

Foto boven: De beheerderswoning (geheel links) en toegang tot de volkstuinen van de Volksbond tegen drankmisbruik in 1932. De beheerderswoning stond op de plek van de huidige rotonde tussen Blauwkapelseweg en Eykmanlaan. Geheel rechts het tolhuis en de Ezelsdijk. Tussen de Blauwkapelseweg en de huidige Jordanlaan werd tol geheven. Het gebied achter de Blauwkapelseweg (inclusief het oude Tuindorp) behoorde tot 1954 tot de Gemeente Maartensdijk.

Zomer en winterbijen

Ludy, Tine en Karin zijn de imkers van de Pioniers. Ik sprak met Ludy Jongkind, die al 6 jaar imker is en nu pas vindt dat ze geen beginner meer is. Tegenwoordig heeft ze stagiaires. Ludy heeft 3 bijenvolkjes in onze bijenstal staan.

De stal lijkt moeilijk te bereiken. Er staan zoveel brandnetels voor. Ludy vertelt dat er een paadje achterom is. Aan de voorkant zijn de 'bijenwachters' de vliegopeningen aan het bewaken, maar achter kan je er ongestoord naar toe lopen.

Bijen en droogte

Bijen houden van warmte, niet van wind. Italiaanse temperaturen zijn favoriet. Ze hadden dus een goede zomer hier in Nederland. Ludy was even bang dat er geen nectar zou zijn door de droogte. "Maar er waren veel bloemen. Ik zag overal bijen!" roep ik. "Bloemen wil niet zeggen dat er ook nectar is. Daar is vocht

voor nodig." Aha, weer wat geleerd. Er was gelukkig wel genoeg nectar en Ludy kon dus eind juli weer honing slingeren. De zomerhoning. In juni had ze al een keer honing geslingerd. De voorjaars-honing.

Honingslingeren

"De Pioniers' is een fantastische locatie," vertelt Ludy. "Iedereen helpt bij het honingslingeren. Normaal doe je er 3 dagen over. Hier is het in een middag gebeurd." Ik vraag hoe dat honingslinteren gaat. "Je moet zorgen dat je de honingraten meeneemt zonder dat de bijen mee vliegen. Er moet snel een deksel op. In het verenigingsgebouw

krap je dan de kleine wasdekseltjes er af. Daar kan iedereen bij helpen. Vervolgens wordt de honing er uit gedraaid, potjes vullen." De voorjaars-honing smaakt fruitig en de zomerhoning is vol zoet.

Wat doen bijen in de herfst?

In de herfst zijn de bijen de winterbijen aan het verzorgen die in augustus en september geboren worden. De zomerbijen, die de hele zomer heel hard gewerkt hebben om honing te maken en het broed te verzorgen, sterven in de herfst. De winterbijen gaan het dan overnemen. Zij doen eigenlijk niet zo veel, maar zorgen er wel voor dat het volk blijft bestaan. Op 1 april zijn ze allemaal dood en nemen de zomerbijen het weer over. Bijen hebben een goed tijdsbesef, zelfs de koningin, die maar één keer in haar leven buiten komt. Toch weet ze in januari, dat de dagen gaan lengen en gaat ze eitjes leggen.

Agenda

Zaterdag 20 oktober 13.00 uur: PiotiptourRuilenMaar

Pieterneel organiseert dit jaar weer een PiotiptourRuilenMaar. We verzamelen om 13.00 op het plein. We lopen dan met elkaar langs elkaars tuinen. Te groot gegroeide pollen (vaste) planten steken we uit en kunnen worden geruild. Denk daarbij ook aan dit najaar gewonnen zaden en zaailingen. Trouwens... ook als je niks in de aanbieding hebt maar alleen planten wilt ontvangen ben je van harte welkom want er is altijd heel erg veel

te verdelen. Komt allen en neemt vooral je kruiwagen, bloempotjes en schepje mee!

Zaterdag 20 oktober 14.15 -15.30 extra Feestelijke ALV met Borrel

Op zaterdag 20 oktober is er een extra ALV. Deze staat in het teken van twee feestelijke gebeurtenissen. Wij krijgen dan onze vierde stip uitgereikt in het kader van Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren. Er komt iemand van de AVVN deze stip aan ons uitreiken.

Daarnaast wordt Mia Canten in het zonnetje gezet en krijgt zij het erelidmaatschap van de Pioniers. Ter ere van beide gebeurtenissen is er vanaf 15.30 uur een borrel in het verenigingsgebouw.

Zaterdag 20 & 21 oktober Takken-weekeind

28 oktober Ontmoeting met de burens, natuur en dementie.

Wist je dat iedere vrijdag het verenigingsgebouw geopend is van 14.00-16.00 uur?